

In deze nieuwsbrief ...

CODE is het expertisecentrum van Lessius voor taalvaardigheid en problemen op vlak van communicatie en ontwikkeling.

Expertisegebieden zijn:

- Leerstoornissen
- Ontwikkelingsstoornissen (bij aanvang met focus op ADHD)
- Taal en leren (taalvaardigheid en taal- en leerstoornissen in een meertalige context)

Met deze nieuwsbrief willen we de directie, zorgcoördinatoren en leerkrachten informeren over:

- het omgaan met meer- en anderstalige kinderen in de kleuterklas,
- de werking en het aanbod van CODE.

We hopen dat deze informatie kan bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs binnen een multiculturele samenleving.

Omgaan met meer- en anderstalige kinderen in de kleuterklas

We leven in een multiculturele samenleving wat inhoudt dat een groot deel van onze kinderen meer dan één taal spreekt op zeer jonge leeftijd. Een stimulerende omgeving is noodzakelijk om deze taalverwerving in goede banen te leiden. Naast de ouders vormt de school hierbij een belangrijke ondersteunende factor.

In deze nieuwsbrief willen we enkele concrete tips aanreiken over de stimulatie van het Nederlands in de kleuterklas met oog voor de verschillende talige achtergronden.

Taalstimulatie en preventief handelen

Bij onderwijs aan anderstalige kinderen moet het verwerven van het Nederlands als nieuwe taal kwaliteitsvol en doordacht begeleid worden. Een goed en voldoende groot taalaanbod is daarbij onontbeerlijk. Daarnaast moet het kind voldoende ruimte krijgen om tot taalproductie te komen. Volgende reeds gangbare principes kunnen hierbij als leidraad dienen:

- Geef kinderen voldoende tijd om eerst veel te luisteren en het taalaanbod in zich op te nemen, vooraleer er verwachtingen tot spreken gesteld worden;
- Ondersteun het taalaanbod visueel;
- Organiseer activiteiten waarbij er veel interactie is tussen kinderen onderling en tussen kinderen en hun volwassen begeleiders;

- Werk zoveel mogelijk in kleine groepjes zodat er voldoende spreekkansen gegeven worden aan elk kind en de drempel om te spreken zo laag mogelijk gehouden wordt.

Er bestaan reeds enkele educatieve programma's voor peuters en kleuters die bovenstaande principes hanteren. Ze zijn gericht op de brede ontwikkeling van kinderen, met speciale aandacht voor de taalontwikkeling.

 <http://www.marant.nl>

 <http://www.zwijsen.nl/web/VoorSchool/PeutersEnKleuters.htm>

Naast een goede taalstimulatie is een evaluatie van de taalvaardigheid van de kleuters onmisbaar. Het Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO) biedt verschillende gratis evaluatie-instrumenten aan die hiervoor aangewend kunnen worden. Op basis van het Referentiekader vroege tweedetaalverwerving (<http://taalunieversum.org/onderwijs/publicaties/vroegetweedetaalverwerving/>) ontwikkelde men onder andere de Observatielijst taalvaardigheid. Via dit instrument kan in kaart gebracht worden welke doelen een kleuter al beheerst voor spreken en luisteren. Vanuit deze observaties kunnen anderstalige kleuters beter en gericht begeleid worden in de dagelijkse klaspraktijk.

 <http://cteno.be/nav=0,1>

Integreren van talige diversiteit binnen de klas

Een belangrijke stap binnen de persoonsontwikkeling van het jonge kind is het beeld en het respect dat ze opbouwen voor elkaar en voor anderen. Dit wordt ook erkend in de ontwikkelingsdoelen voor het kleuteronderwijs die de dienst voor onderwijsontwikkeling opstelde. Hieronder geven we enkele tips om aan een goede beeldvorming te werken in de kleuterklas:

- Neem de verscheidenheid in de klas als uitgangspunt;
- Breng het verhaal van een concreet kind in een concrete context;
- Benadruk overeenkomsten met andere kinderen in de klas en ver weg;
- Zorg ervoor dat een kind zich kan inleven in een ander;
- Bekijk lesmaterialen die je gebruikt kritisch;
- Gebruik neutrale taal;
- Vermijd 'zwart-wit' en 'wij-zij' voorstellingen.

 <http://www.kleurbekennen.be>

 http://www.nsds.be/web/kb/admin/media/BEELD_VORMING%20KO.pdf (folder 'Tips voor het mondiaal en intercultureel werken in de kleuterklas')

Uitgangspunt

Een goede taalstimulatie kan enkel tot stand komen vanuit een goed taalbeleid. In essentie gaat taalbeleid over hoe een schoolteam omgaat met taal en welke gevolgen dat heeft voor de ontwikkeling van de kinderen (Van den Branden, 2010). Voor meer informatie omtrent taalbeleid verwijzen we graag naar volgende referenties:

 Van den Branden K. (2010). *Handboek taalbeleid basisonderwijs*. Uitgeverij: acco.

 <http://www.taalbeleid.org/splash.php>

Aanbod CODE

Diagnostiek

CODE staat in voor een gerationaliseerde diagnostiek van leerstoornissen, ontwikkelingsstoornissen (ADHD) en taal- en communicatiestoornissen in een meertalige context. Het doel van onze wetenschappelijk gefundeerde diagnostiek is een sterkte-zwakte-analyse en uitgebreid advies op maat. Voor meer informatie kan u ons steeds contacteren:

✉ tel. nummer 03 241 08 09 | code@lessius.eu

Begeleiding

CODE biedt intensieve begeleiding en organiseert workshops-op-maat. De nadruk ligt hierbij op het ontwikkelen van een studietraject aangepast aan het eigen sterkte-zwakte-profiel. Vanaf oktober 2010 starten opnieuw workshops voor jongvolwassenen met dyslexie. Hiernaast bieden we ook een cursus vlot leren typen voor kinderen met spelling- of handvaardigheidsproblemen aan. De begeleiding spitst zich echter niet alleen toe op de hulpverlening, maar richt zich ook op onderwijs. Via consultancy kunnen wij onder andere mee instaan voor het uitbouwen van een taalbeleid afgestemd op uw school. Meer informatie en mogelijkheid tot inschrijven vindt u op de (oude) website. Onze nieuwe site is in opbouw.

 http://www.lessius.eu/mdcl/mdcl_workshops.aspx

Vanaf het voorjaar 2011 start CODE met de begeleiding van kinderen, adolescenten en volwassenen met ADHD. Deze begeleiding richt zich op het verhogen van inzicht (psycho-educatie), het leren toepassen van vaardigheden (in groep) en individuele coaching.

Vorming

CODE wil zijn expertise graag met de buitenwereld delen en organiseert workshops en vormingsdagen op vraag en op maat van de gezondheidssector, het onderwijs en het beroepsveld met betrekking tot psycho-educatie, diagnostiek en begeleiding van kinderen, adolescenten en jongvolwassenen met leerstoornissen, ADHD of taal- en communicatiestoornissen in een meertalige context. U vindt een overzicht van ons vormingsaanbod online. Voor vormingen op vraag en op locatie kunnen geïnteresseerde instellingen rechtstreeks contact opnemen.

✉ tel. nummer 03 241 08 09 | code@lessius.eu

 http://www.lessius.eu/mdcl/mdcl_workshops.aspx